

Valprogram

FÖR LIBERALERNA I NYKVARN INFÖR KOMMANDE
MANDATPERIOD (2023–2026) OCH FRAMÅT

Tillsammans gör vi Nykvarn bättre

I mer än 100 år har liberala idéer gjort Sverige till ett friare, öppnare och mer jämställt land.

Ett land där vuxna står upp för barns rättigheter. Och där alla får välja själva vilken skola de vill gå i.
Ett land där allas röster räknas lika.
Ett land där människor med olika bakgrund och kulturer ses som en tillgång och inte en belastning.
Som vet att vi blir starkare tillsammans med andra. I både krig och fred.
Ett land där den som föds med sämre möjligheter får stöd av samhället för att nå sina drömmar.
Ett land där all kärlek har samma värde. Och där det står i lagen att det är nej om vi inte sagt ja.
Ett land där den som behöver vård ska mötas av en läkare som man känner.
Ett land där nya utmaningar möts med optimism och tro på teknik och forskning.
Ett land där vi kan leva gott och länge

Vill du diskutera eller vara med och arbeta för dessa grundtankar och omsätta dem i praktisk politik är du välkommen till Liberalerna i Nykvarn.

Besök gärna vår hemsida <https://nykvarn.liberalerna.se/> och följ oss på Facebook

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100064710157204>.

Barn, ungdom och skola

Varje barn som växer upp i Nykvarn ska ha en chans att utvecklas och välja sin väg i livet.

Därför måste vi ha bra förskolor och skolor i Nykvarn. Skolan i Nykvarn ska ha en långsiktigt trygg finansiering med statligt huvudmannaskap.

Regeringen har tillsatt en utredning om att ta fram ett beslutsunderlag som kan skapa förutsättningar för ett statligt huvudmannaskap för kommunala skolor. Liberalerna tänker gå fram med ett förslag som begränsar vinstuttaget för bolag som driver friskolor.

Nykvarns kommun ligger på plats 201 av Sveriges 290 kommuner i Lärarförbundets ranking.

Undersökningen bygger på en jämförelse av tio kriterier. Lärarlönerna och andelen godkända elever tillhör Nykvarns styrkor relativt sett, medan nivån på sjukfrånvaron och resurstilldelningen drar ner kommunens ranking. I hela Stockholms län är Nykvarn rankad som nummer 14 av 26 kommuner.

- Liberalerna anser att det framgångsrecept som Övertorneå kommun, Sveriges bästa skola 2020, arbetar med, ett nära samarbete mellan skola, skolläda och politiker, ska tillämpas även i Nykvarns kommun.
- Liberalerna föreslår att Nykvarns kommun deltar i kompetensutvecklingen Läslyftet. Ungefär en fjärdedel av alla lärare och förskolepersonal i Sverige har deltagit i Läslyftet, som är Skolverkets stora satsning på språk-, läs- och skrivutveckling. Läslyftet har varit en uppskattad kompetensutvecklingsinsats.
- Resurser till barn med behov av särskilt stöd behöver prioriteras. De neddragningar som har skett inom detta område behöver följas upp och utvärderas. Sök statsbidrag för likvärdig skola 2022 för att utöka insatserna till barn med särskilt stöd. Bidraget kan användas till insatser som gör att lärarnas kompetens och tid används till undervisning, till exempel lärarassistent och administrativt stöd till lärare eller förstärkta resurser till elevhälsan.

Nykvarns kommun har sökt statsbidrag för likvärdig skola 2022 och fått beviljat en rekvisition på 5 850 195 kronor i statsbidrag. Bidraget avser år 2022.

- Kulturskolan är en tillgång för hela Nykvarn och ska ha nya lämpligare lokaler för verksamheten. Kulturskolan är viktig för Sveriges musikframgångar i världen. Skapas nästa musikstjärna i Nykvarn?

Lokaler för Kulturskolan har kommit med i kommunens lokalförsörjningsprogram.

Bostäder

Vi behöver olika typer av bostäder och boendeformer för att möta den ökande inflyttningen och samtidigt tillgodose kommuninvånarnas "boenderesa". Andelen äldre i Nykvarn ökar.

- Nykvarn har en stor andel villabebyggelse. Proportionerna villa – lägenheter bör bevaras.
- Ny villabebyggelse bör endast planeras där det är lämpligt att bygga ut kommunalt vatten och avlopp.
- Gamla detaljplaner bör uppdateras så att flerbostadshus inte byggs på villatomter.
- Området längs Turingeån genom centrala Nykvarn ska vara tillgängligt och inbjudande som park med gångstråk och broar över ån.

Nykvarns kommun beslutade på Kommunstyrelsen den 26 april om en ny detaljplan för bebyggelse utmed Turingeån för att bevara den gamla miljön och stoppa flerbostadshus på villatomter.

- Bevara den gamla miljön med Bruksgatan med förlängning mot Ge Järnet och mot Allévägen.
- Ny bebyggelse bör utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. Kommunen ska ta sitt ansvar och tillämpa anpassningskravet i Plan- och bygglagen så att Nykvarns kommun behåller de värden som finns i genuina miljöer. Stockholms stad har tagit fram strategin "Varsam utveckling av småhus- och villaområden" som syftar till att stärka stadsbyggnadsnämndens möjligheter att behålla värdebärande karaktärsdrag samt värna och bevara villa- och trädgårdsstäder med högst kulturvärden.
- Planering har börjat för fortsatt utbyggnad av attraktiva bostäder i Maskinförarvägens förlängning från Sandtorp mot Jägarskogen, efter motion från Liberalerna. Kommunen är markägare och kan sälja tomter eller upplåta med tomträtt.

Äldre

- Trygghetsboende är lämpligt att bygga i närheten av Nykvarns centrum. Kommunen kan inrätta särskilda boenden anpassade och utformade för äldre som inte behöver vård dygnet runt men som inte är trygga med att bo hemma. Biståndsbedömt boende ska ge äldre människor stöd och hjälp och annan lättåtkomlig service i boendet.
- Tryggheten för äldre som vill bo kvar hemma ska förbättras genom att alla som behöver trygghetslarm ska kunna få det utan kostnad. **På Kommunfullmäktige torsdagen den 21 april 2022 var ett av ärendena trygghetslarm inom maxtaxan. Vårt förslag har blivit verklighet.**
- Nytt särskilt boende planeras så att de boende har möjlighet till utevistelse till exempel i form av en demensby. SKR har Ramavtalet Bostadshus 2016 genom vilket särskilt boende kan avropas. Ny- eller ombyggnad av särskilda boendeformer för äldre som ges med stöd av socialtjänstlagen kan beviljas stöd som täcker en del av byggkostnaden med upp till 3 600 kronor per kvadratmeter boarea. Detta gäller både boende för äldre med omfattande vårdbehov och biståndsbedömt trygghetsboende.

- En demensby kan beskrivas som ett boende med både inom- och utomhusmiljö, inom vilken personer med demenssjukdom kan röra sig fritt. Allt från vårdinsatser till inredning och aktiviteter är anpassad efter personer med kognitiv svikt.

Illustration Martin Wande

Förslag till trygghetsboende 2006 från Folkpartiet/Liberalerna i Nykvarn framtaget av Stig Widing

Kommunikationer

Goda allmänna kommunikationer för både arbete och fritid är viktigt för kommunens utveckling.

- SL-taxa på tåget mellan Nykvarn och Stockholm. Liberalerna i Nykvarn skrev redan 2014 en motion till Trafiknämnden i Region Stockholm om förbättrad pendling med SL från Nykvarn till Stockholm. **Nu finns ett förslag om att vi ska kunna åka med SL-taxa med Mälartågen från Nykvarn till Stockholm.**
- Pendling med tåg och buss ska finnas med god turtäthet, även kvällstid
- Nykvarns ytterområden ska ha kommunikationer med god turtäthet och med synkroniserad anknäytning till Svealandsbanan och bussar mot Södertälje.
- Parkeringsplatser för pendlare utökas.
- Möjlighet att ladda elbilar ska finnas.
- Pendlare behöver väntsal och service för resande.

Utbyggnad av bredband

Liberalerna arbetar för att alla invånare i Nykvarn ska ha tillgång till snabba och säkra digitala kommunikationer för att ha möjlighet att ta del av samhällsservice och information samt kunna arbeta på distans. **Liberalerna lämnade en motion till Kommunfullmäktige i juni 2021 om att Nykvarns kommun skulle tar sig an Landsbygdsutmaningen med utbyggnad av bredband på Nykvarns landsbygd. I juli 2021 meddelade kommunen att det var klart för fiberutbyggnad på Nykvarns landsbygd, Nykvarns kommun och Open Infra hade slutit ett avtal om fiberkablar för bredband.**

Minska det digitala utanförskapet för äldre

Den ökande digitaliseringen av samhället gör att de som aldrig eller sällan använder internet riskerar att bli alltmer isolerade och hamna i digitalt utanförskap. I Järfälla kommun finns digital hemguide för personer som är 75 år eller äldre. De kan få hjälp vid tre tillfällen per person. Tjänsten är kostnadsfri.

Liberalerna föreslår att motsvarande service inrättas i Nykvarn. Den ökade effektiviteten uppväger kostnaden.

Friluftsliv och naturmiljö

- Målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund. En förutsättning för att ta del av naturens hälsofrämjande effekter är att den ska vara tillgänglig för alla och att vi har tillgång till grönska i vår boende- och vardagsmiljö.
- I samband med utbyggnad av bostäder bör naturreservat bildas så att boende i Nykvarn får nära till naturen. Jägarskogens naturreservat bör utvidgas mellan bostadsområden och Yngerns stränder.
- Skydda sjön Yngern så att den bevarar sin goda vattenkvalitet.

Folkets park

- Vi föreslår att Folkparken i Nykvarn ska bli en öppen stadspark, tillgänglig för alla åldrar.
- Folkparken ska vårdas och bevaras.
- Det ska finnas parkvägar med belysning, parkbänkar och en lekplats.
- Skogsområdet röjs så att området får parkkaraktär med träd, buskar och gräsytor.
- Det ska vara inbjudande för alla, från förskolebarn till äldre – en grön lunga centralt i samhället med folk i rörelse.

Kommunen har tillsatt en referensgrupp i arbetet med att utveckla Folkparken. Liberalerna är en av fem representanter i gruppen.

Älgbostad

Mark- och miljödomstolens dom den 7 december 2020 upphävde kommunens detaljplan om att bygga bostäder på Älgbostad efter överklagande av bland andra Liberalernas ordförande.

- Fastigheten Älgbostad bör långsiktigt avsättas för att trygga Nykvarnsbornas tillgång till strandområdet vid Yngern och till en gammal gårdsmiljö. Liberalerna föreslår att ett kulturresevat bildas i likhet med Nedre Söderby i Salems kommun.
- Älgbostad bör tas med i Nykvarns kommuns underhållsplan för kommunens fastigheter. Omprioritering görs från fastigheter med mindre akuta behov. **Kommunstyrelsen beslutade den 26 april att utveckla och tillgängliggöra Älgbostad och Hökmossbadet.**
- Föreningen Älgbostads vänner har en mängd idéer om hur Älgbostad kan utvecklas. Ge Nykvarns medborgare möjlighet att bestämma genom Medborgarbudget.
- På den bruksbara jordbruksmarken kan odlingslotter anläggas. Invånarna kan då få odlingsmöjligheter inom gångavstånd.
- En bastu byggs i anslutning till den gamla tvättstugan, med brygga för vinterbadare.

Älgbostad innan Nykvarns kommun använde förköpsrätt för att köpa fastigheten för friluftssändamål 2010.

Klimat

Liberalerna anser att Nykvarns kommun behöver arbeta för att reducera utsläpp av växthusgaser i den kommunala verksamheten. En begränsning av temperaturökningen kräver en mängd åtgärder, en kombination av styrning, belöningar och information.

- I samband med upphandlingar bör kommunen välja alternativ som inte använder fossil energi.
- Bra tågförbindelser är viktiga för att minska pendlandet med bil. Bra bredbandsuppkoppling ger möjlighet till distansarbete och minskar också beroendet av bil. Liberalerna har agerat för att bredbandsutbyggnaden ska ske även på landsbygden.
- Gång- och cykelvägar ska finnas från bostadsområden till kommunens tågstation, arbetsplatser, skolor och fritidsområden. En cykelled från Taxinge till Nykvarn som ansluter till cykelleden till Södertälje, är angeläget. Bidrag kan sökas från Klimatklivet. Genom stadsmiljöavtalen kan kommuner och regioner att få upp till 50 procent i statlig medfinansiering för att genomföra cykelåtgärder.
- Låsbart cykelgarage vid stationen för att undvika cykelstölder.
- En övergång till vegetarisk mat i kommunens verksamheter ger klimatvinster och kan också inspirera till övergång till vegetarisk mat hemma.

Det krävs också ett arbete med klimatanpassning och arbete för att reducera riskerna som beror på klimatet.

Klimatanpassning

Liberalerna anser att Nykvarns kommun behöver ha kännedom om på vilket sätt kommunen kommer att påverkas av klimatförändringar, så att risker och kostnader kan minimeras. I rapporten "Klimatanpassning 2021 – så långt har kommunerna kommit" från IVL Svenska Miljöinstitutet ligger Nykvarns kommun på plats 176 av 178 kommuner.

Nykvarns kommun behöver fatta ett politiskt beslut i kommunfullmäktige om att kommunen ska arbeta med klimatanpassning. Vilka risker och sårbarheter finns det i kommunen? Hur har tidigare extrema väderhändelser påverkat kommunen?

Åtgärder som kan vara lämpliga i Nykvarns kommun:

- Undvika byggnation på översvämningsdrabbade platser.
- Dimensionera dagvattensystemet med hänsyn till ökade regnmängder.
- Beredskapsplan för skyfall.
- Lågpunkter lämnas fria från permanent bebyggelse.
- Kylsystem på äldreboenden och rutiner vid värmebölja
- Informera fastighetsägare

Planera för risker

Brist på livsmedel

- Kartlägg bruksbar jordbruksmark och ge möjlighet till avsättning av närodlat. Uppmuntra REKO-ringar där man kan handla mat från lokala producenter. En sådan REKO-ring finns i Mariefred.
- Ge utrymme för torghandel och försäljning av frukt och grönsaker.

- Plantera fruktträd och bärbuskar i stället för prydnadsväxter på kommunens mark och tillåt att Nykvarns invånare plockar frukt och bär som man gör i Norrköping.

Nybo planterar fruktträd i sina nya områden.

Trygghetspunkter

I samband med kriser i samhället är det viktigt att i förväg ha en planering för lokaler där medborgare ska kunna få hjälp och skydd. Länsstyrelsen i Stockholm har tagit fram en vägledning om storskalig utrymning

Furuborgshallen blir en trygghetspunkt i Nykvarn.

Besparing

En effektivare kommun

Kommunernas effektivitet är olika, de får ut olika mycket verksamhet eller resultat för samma mängd pengar. Effektivisering behövs för att kunna hantera det finansieringsproblem som uppstår när kostnaderna ökar till följd av en allt äldre befolkning. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi har publicerat en utredning: Morot utan piska – en ESO-rapport om stärkta incitament för kommunal effektivitet. Vi föreslår att Nykvarns kommun ser över sin effektivitet.

Utnyttja ramavtal från SKR

SKR och SKL Kommentus Inköpscentral har upphandlat ramavtal som låter kommuner beställa förskolebyggnader med hög kvalitet till låga kostnader. Nykvarns kommun bör utnyttja dessa ramavtal för att sänka sina kostnader.

Dela expertkompetens med andra kommuner

Nykvarn som är en liten kommun kan behöva dela expertkompetens med andra kommuner. Kommunen behöver då inte betala hela kostnaden för en heltidstjänst utan en deltid. Konsulter kan också användas för kortare uppdrag.

Hyr ut kontorsplatser

Arbete på distans kommer att bli vanligare även efter pandemin. Det kommer att finnas outnyttjade ytor i det nya kommunhuset. Vi föreslår att delar av huset hyrs ut.